

1. PRIRODNI RESURSI

Pitanje: Šta se podrazumeva pod prirodnim resursima?

Odgovor: Pod prirodnim resursima podrazumevaju se raznovrsna prirodna tela, materije i pojave koje čovek iskorišćava za podmirivanje svojih potreba.

Pitanje: Šta spada u prirodne resurse?

Odgovor: U prirodne resurse spadaju: zemljište, voda, atmosferski vazduh, sunčeva i kosmička radijacija, rudna bogatstva, biljni i životinjski svet, klimat.

Pitanje: Iz čega proističu ekološka i ekonomska klasifikacija prirodnih resursa?

Odgovor: Ekološka klasifikacija proističe iz činjenice da se prirodni resursi javljaju kao komponenta biosfere, a ekonomska iz iskorišćavanja resursa.

Pitanje: Kako se prema karakteru delovanja čoveka dele prirodni resursi?

Odgovor: Prirodni resursi se dele u dve osnovne kategorije: iscrpljivi i neiscrpljivi.

Pitanje: Kakvi mogu biti iscrpljivi resursi?

Odgovor: Iscrpljivi resursi mogu biti obnovljivi i neobnovljivi.

Pitanje: Kako se mogu definisati obnovljivi resursi?

Odgovor: Obnovljivi resursi se posle korišćenja ponovo obnavljaju prirodnim putem.

Pitanje: Šta spada u obnovljive resurse?

Odgovor: U obnovljive resurse spada zemljište, biljke, životinjski svet, neki mineralni resursi (soli koje se talože u jezerima i plitkim morskim lagunama), genetički resursi i proizvodnja biomase.

Pitanje: Koliko je vremena potrebno za obnavljanje pojedinih obnovljivih resursa?

Odgovor: Za obnavljanje pojedinih obnovljivih resursa potrebno je različito vreme. Za životinje jedna ili nekoliko godina, za iskorišćenu šumu nekoliko desetina godina, a za izgubljeno zemljište nekoliko milenijuma.

Pitanje: Da li korišćenje obnovljivih prirodnih resursa treba prilagoditi vremenu njihovog obnavljanja?

Odgovor: Korišćenje obnovljivih prirodnih resursa treba prilagoditi vremenu njihovog obnavljanja. Ne sme se pri optimalnom korišćenju preći kritična granica ispod koje nema više mogućnosti prirodnog obnavljanja. Najdrastičniji primer je istrebljenje pojedinih biljnih i životinjskih vrsta.

Pitanje: Šta su neobnovljivi resursi?

Odgovor: Neobnovljivi resursi se posle korišćenja ne mogu obnoviti prirodnim putem.

Pitanje: Šta spada u neobnovljive resurse?

Odgovor: U neobnovljive prirodne resurse spadaju oni koji posle iskorišćenja više ne nastaju (kameni uglj, nafta i većina ruda) ili ako nastaju to se dešava daleko sporije nego što teče njihovo iskorišćavanje (treset i mnoge sedimentne stene).

Pitanje: Kako se štite neobnovljivi iscrpljivi prirodne resursi?

Odgovor: Neobnovljivi prirodni resursi se štite racionalnim, ekonomičnim iskorišćenjem i borbom sa gubitcima pri dobijanju, prevozu, obradi i primeni, kao i pronalaženju materijala koji ih može zameniti.

Pitanje: Šta spada u neiscrpljive resurse?

Odgovor: U neiscrpljive resurse spadaju kosmička i sunčeva radijacija, morska plima, vodeni resursi Planete, atmosferski vazduh, energija vetra.

Pitanje: Da li zalihe vode, iako se smatra da vodni resursi spadaju u neiscrpljive prirodne resurse, zaista to i jesu?

Odgovor: Neiscrpljivim resursom se može smatrati samo voda svestkih okeana, ali i ona pod uticajem zagađenja naftom i drugim zagađivačima gubi svoja svojstva, čime se pogoršavaju uslovi života vodenih biljaka i životinja.

Pitanje: Da li su zalihe slatke vode iscrpljive?

Odgovor: Zalihe slatke vode su iscrpljene u mnogim područjima gde se oseća nedostatak vode za piće, navodnjavanje, industriju i drugo. Smanjena je količina vode u rekama, smanjuju se i isušuju jezera usled seče šuma i drugih aktivnosti. Naročito je izraženo zagađenje akumulacija i reka otpadnim vodama.

Pitanje: Šta spada u klimatske resurse?

Odgovor: U klimatske resurse uključeni su atmosferski vazduh, energija vetra, a padavine mogu biti uključene i u klimatske i u vodne resurse.

Pitanje: Da li je atmosferski vazduh neiscrpan prirodni resurs?

Odgovor: Atmosferski vazduh je neiscrpan prirodni resurs, ali pod uticajem različitih izvora zagađenja dolazi do povećanja koncentracije ugljen dioksida i drugih štetnih gasova, radioaktivnih zračenja i drugo. Povećanje količine ugljen-dioksida u atmosferi se smatra osnovnim uzrokom klimatskih promena.

Pitanje: Šta spada u kosmičke resurse?

Odgovor: U kosmičke resurse spada sunčeva radijacija, energija plime i oseke, kao i druga zračenja koja dospevaju na Zemlju.

Pitanje: Da li sunčeva radijacija može biti smanjena?

Odgovor: Sunčeva radijacija može biti izmenjena i smanjena zbog zagađenja vazduha.